

Posamezna številka 1 Din, mesečno, če se sprejema list v uravi, naročnina 4 Din, na dom in po pošti dostavljen list 5 Din. - Celoletna naročnina je 50 Din, polletna 25 Din, četrtna 13 Din. Cene inšertov po dogovoru

PONEDELJSKI

SCOUVENEC

Uredništvo: Kopitarjeva ul. št. 6/III
Telefon št. 2050 in 2996 — Rokopisi se ne vračajo

Uprava: Kopitarjeva ulica št. 6
Poštni ček račun. Ljubljana 15.179.
Telefon št. 2549

Hakenkreuz ne trpi križa

Hitlerci razbili katoliški kongres

Monakovo, 11. junija. tg. V Monakovem se je začel v soboto velik shod katoliških rokodelskih pomočnikov, na katerem se je zbralo 28.000 udeležencev. Višek te prireditve je bil govor podkancelerja Papena kot zastopnika državne vlade. V nedeljo pa je ta prireditev končala v nesoglasju. Bavarska politična policija, ki je shod prepovedala že 2. junija, je shod končno vendarle dovolila na intervencijo odličnih političnih osebnosti. V soboto zvečer so v Monakovem na več krajih narodni socialisti napadli katoliške rokodelske pomočnike, nakar je policija prepovedala pomočnikom nošnje rumenih srajc. Nato je vodstvo kongresa odpovedalo vse prireditve, ki so bile nameravane v nedeljo.

deljo, predvsem pa pontifikalno mašo nadškofa kardinala Faulhaberja in zaključno slavnostno zborovanje. Bavarska policija je utemeljevala svoje postopanje s tem, da je najprej kongres prepovedala, češ, da so udeleženci že s svojimi prvimi nediscipliniranimi nastopi povzročili nemir med prebivalstvom, ker so peli narodnosocialistično Horst-Wesselovo pesem z drugim besedilom in ker so si razni katoliški duhovniki upali javno nastopiti proti Hitlerju. Zato je policija v interesu katoliške cerkve in duhovništva prepovedala shod katoliških rokodelskih pomočnikov. Na intervencijo vodstva kongresa je potem bavarska vlada vendarle dovolila kongres pod nekaterimi pogoji. Veliko šte-

vilo udeležencev pa je nastopilo v rumenih uniformah, ki so baje siliene narodnosocialističnim. Narodni socialisti so to zopet uporabili za nove napade na katoliške rokodelce. Nato je vodstvo kongresa samo zaključilo zborovanje. Objava bavarske policije pravi na koncu, da je bila prvotna prepoved kongresa upravičena in da je odgovornost za neljube dogodke pripisovati vodstvu kongresa.

V Nemčiji bodo uvedli lastno modo

Berlin, 11. junija. tg. V Nemčiji so sklenili, da se uvede v Nemčiji lastna nemška moda, neodvisna od vsega zunanega sveta. Na čelo tega gibanja je stopila gospa soproga ministra dr. Goebelsa. Hitlerjevi.

Spopadi med heimwehrovci in hitlerci

Dunaj, 11. junija. tg. V Kremasu je bil danes nastop nižjeavstrijskih hajmverorcev, na katerem sta govorila med drugimi knez Starhemberg in deželni vodja grof g. Alberti. Prireditve je potekla brez posebnih incidentov, ker so narodni socialisti izdali parolo, naj njihovi pristajši zapustijo mesto in zastrto okna. Ko pa so se hajmverovci vračali, deloma v tovornih avtomobilih, je prišlo v raznih krajih do incidentov. Največji incident se je pripetil v Wilhelmsburgu. Tam so hajmverovci domnevali, da so nasprotniki streljali. V resnici pa so nasprotniki metali na tla samo žabice. Hajmverovci so zato poskakali z avtomobilov in napadli delavski dom, razbili okna in podrli vrata. Govorilo se je, da je bilo pri tem oddanih tudi več strelcev. Zaupnik socialnih demokratov je bil pri pretepu hudo ranjen z lopato in so ga morali prepeljati v bolnišnico. Moralo je priti vojsko, da je napravilo mir. Tudi v Steinu nasproti Kremasu je prišlo do pretepa med narod-

nimi socialisti in hajmverovci. V tem pretepu je bil hudo ranjen z bajonetom narodni socialist, katerega so prepeljali v bolnišnico. V Herzogenburgu je mladina zasramovala hajmverovce, ko so se peljali mimo in vzklikala Hitlerju. Hajmverovci so skočili z avtomobilov in mladino pretepli.

V Avstriji spet stara vojaška uniforma

Dunaj, 11. junija. tg. V dunajskih vojašnicah so priredili danes mnogo vojaških slavnosti v spomin vojnih žrtev. Pri teh slavnostih so čete prvič zopet nastopile z distinkcijami stare avstrijske armade. Pri oficelnih slovesnostih so čete nastopile z jeklenimi čeladami, pozneje pa s starimi avstrijskimi čepicami v obliki, kakor so jih nosili pred vojno častniki generalnega štaba. Seveda se je pri tem zbralo veliko radovednežev. Do incidentov pa ni prišlo.

Zdrava družina — trdna država

ZBOROVANJE KRŠČANSKIH ŽENA V UNIONU

Ljubljana, 11. jun.

Slovenska krščanska zveza je danes popoldne pripravila v Unionu dobro obiskano zborovanje krščanskih žena in deklet, ki je tako izvenlo po zahtevi za uveljavljanje krščanskih načel v naših družinah pa tudi drugod, zlasti v zakonodaji, kolikor tiče družinsko življenje in javno moralo, da smo tega zborovanja v resnici močno veselili. Velika unionska dvorana je bila polno zasedena. Navzočnih je bilo v dvorano do 1200 žena in deklet, največ seveda iz Ljubljane, mnogo pa tudi z dežele.

Zborovanje je vodila gđc. Anica Lebarjeva, znana boriteljica v ženskih organizacijah. Govoril je najprej g. univ. prof. dr. Ujčič, ki je v svojem temeljitem predavanju tako lepo orisal stanje naših družin ter obenem določno poudaril glavni njihov življenski namen in poslanstvo, da so mu zborovalke s ploskanjem navdušeno pritrjevale. Govornik je najprej omenil, da je družina danes v krizi; razporok, ločitev je vedno več, nezvestoba je vsakdanja reč. Moderna družina, družina brez Boga, brez čuta za vsak tudi zgolj naravni navedni red se spozablja celo tako daleč, da zahteva zase uzakonjeno pravico, da svobodno, po svoji volji in presoji svojega še nerojenega otroka nekažnovano umori, če nima zanj ljubezni, ali če sodi, da bo njegova bodočnost težka. Vsi in vsak, Cerkev in družba, narod in država, pa tudi posamezniki imamo nujno nalogo, da to krizo moderne družine rešimo. Od družbe in države pa seveda obenem pričakujemo, da družini tudi zunanje stvarno pomaga. Zdrava družina, zdrav narod, zdrava družba, trdna država. Družini dolguje družba tak in tisti socialni položaj, tiste pravice, katere izvršajo iz dolžnosti, katere ima do družbe, do občestva, družina. Te pravice morajo biti potrjene in zavarovane. Spoštujejo naj se tudi pred oblastjo v šoli. Kajti kdor izpodna socialni položaj, kdor krši pravice, ki družini gredo, izpodkopava zdravje dru-

žini, izpodkopava družino samo. Kdor pa izpodkopava družino, izpodkopava tudi narod in državo. Za dr. Ujčičem je govorila še g. Grafenauerjeva, ki je snov obdelala še s praktične strani kot mati, ki je sama doživljala vso resničnost sicer težkega, pa plemenitega materinskega čustvovanja. Poudarila je, da zakon ni človeška, marveč božja ustanova, ki je je ustanovil sam Bog v raju, ko je postavil enega moža in eno ženo z naročilom, naj ohranijo človeški rod. Govornica je potem iz posameznih odlomkov svetega pisma dokazovala to božje poslanstvo zakona in družine. Razen tega je tudi iz splošnega državnega zakonika izvzela vse glavne določbe o družini in družinskih vzgoji. Ob koncu njenega predavanja se pritrjevalno navdušenje v dvorani kar ni hotelo početi ter se je splošno ploskanje govornici parkrat ponovilo.

Nato je bila soglasno sprejeta resolucija, ki zahteva v prvi vrsti versko moralno vzgojo naših otrok. Vemo namreč in smo prepričani, da je versko moralna vzgoja prvi in glavni temelj za vse človekovo udejstvovanje v zasebnem in javnem življenju. Drugič zahtevamo, da tudi državni zakon štiti vsako tujino nerojeno življenje. Dalje zahteva resolucija nastrožje kazni — (za premoščen umor) — za izdelovalce, prodajalce in kupovalce preventivnih sredstev, ki odvajajo zakon od njegovega bistvenega namena ter enako kazni za časopisno in drugo propagando in reklamo, ki priporoča taka sredstva. Zdravniki kot varuhi narodovega zdravja in babice naj vselej odsvetujejo in prepovedo kakršnokoli poseganje v naravni razvoj otroka v materinem telesu, naj stalno svare pred vsem, kar odvrta zakon od njegovega pravega namena; za vsako drugo drugačno ravnanje naj jih zadene najstrožja kazni. Zahtevamo dalje, naj država podpira socialno šibke družine, predvsem družine z mnogimi otroci. Zahtevamo končno, da se da v javni upravi družini tisti socialni položaj in vpliv, ki njenim dolžnostim in nalogam v družbi odgovarja.

Proslava skladatelja Gallusa v Ribnici

Ribnica na Dol, 11. junija.

Ribnica si je te dni nadela slavnostno obleko. Zastave so zaplapolale, postavljeni so bili slavoški, v ljudeh pa je bilo svečano razpoloženje. Trg se je dostojno pripravil, da počasti spomin enega svojih najslavnejših domačinov, še danes splošno znanega in cenjenega cerkvenega skladatelja Jakoba Gallusa-Petelina, katerega zibelka je tekla pred štiristo leti v tem prijaznem dolenskem kraju.

V nedeljo dopoldne se je pripeljal v Ribnico zbor Glasbene Matice iz Ljubljane pod vodstvom predsednika dr. Vladimira Ravniharja, ravnatelja dr. Mateja Hubada in dirigenta, ravnatelja Mirka Poliča. Na slavnostno okrašenem kolodvoru je ljubljanske pevce pozdravil v imenu pripravljalec odbora ribniški notar g. dr. Grobelnik. Za prisrčen sprejem se je v imenu Glasbene Matice zahvalil g. Pečenko. S kolodvoru so se pevcu napotili v cerkev, kjer so nastopili prvi sv. maši s krasnimi modernimi slovenskimi cerkvenimi skladbami v zboru in solospievih.

Za cerkveni koncert, ki se je vršil ob treh popoldne v župni cerkvi, je vladalo med tukajšnjim prebivalstvom veliko zanimanje. V velikih množicah je prihajalo ribniško ljudstvo v trg in se v celih procesijah pomikalo proti cerkvi, da sliši na svoja ushešna večna dela svojega slavnega rojaka. Prostorna trška župna cerkev se je dodobra napolnila. Po preludiju v c-duru (Böhm Jurij), ki ga je izvajal na orglah g. prof. Matija Tome, je stopil na orisnisko ribniški dekan gosp.

Anton Skubic, ki je svojem krasnem govoru izčrpno in zgodovinsko utemeljeno podal obris življenja in dela skladatelja Jakoba Petelina.

Po govoru je zapel pod vodstvom dirigenta ravnatelja g. Mirka Poliča četveroglasni moški in ženski zbor Gallusov: Pater noster, Ave Marija, Media vita in Ecce quomodo moritur iustus (četveroglasna moteta). Zatem je g. prof. Tome izvajal na orglah preludij in Fugo v g-molu Frescobaldija Girolama, nakar je zbor zopet zapel Gallusa: Impetum inimicorum, dvanajsteroglasna moteta (trije štirje glasni mešani zbori) in Alleluia, Cantate Domino. Občinstvo je spremljalo izvajanja veskega zbora z izredno pazljivostjo. Koncert so povzdignile zlasti skladbe, ki jih je z večjo roko zaigral na orglah g. prof. M. Tome.

Z velikim zadoščenjem za izreden užitek, ki ga je nudil ta cerkveni koncert, je občinstvo zapuščalo cekev in se začelo pomikati proti stari osnovni šoli, na kateri je bila pred par dnevi vzidana plošča skladatelju Petelinu. Poslopje je bilo lepo okrašeno, pod ploščo pa je stala tribuna, na kateri smo opazili ministra za socialno politiko Ivana Pucija, predsednika Glasbene Matice dr. Vl. Ravniharja, ravnatelja Hubada, ribniškega dekana g. Skubica, okr. glavarja, ministrskega odposlanca g. dr. K. Prijatlja, trškega župana g. Ivana Novaka in druge odličnjake. Pevski zbor je zapel pod vodstvom g. M. Poliča Prelovočvo skladbo: Zeleni Jurij in koroško narodno: Gor čez izaro. Zatem je imel na prisotne nagovor g. dr. Vl. Ravnihar, ki je slavil delo skladatelja

Ribničana Jakoba Petelina in poudaril pomen njegovega umetniškega ustvarjanja za glasbeno umetnost. Ob vzklikanju: Slava mu, je g. predsednik odkril spominsko ploščo, v kateri je s pozlačenimi črkami vdolbeno ime in priimek skladatelja ter leto rojstva in smrti. Glasbeni Matici in govorniku se je nato v krasnih besedah zahvalil trški župan g. Ivan Novak, ki je sprejel v imenu občine v svoje varstvo spominsko ploščo.

S tem je bila počastitev spomina velikega ribniškega rojaka končana. Občinstvo je spontano spremljalo ves pevski zbor Glasbene Matice na kolodvor, od koder jih je vlak pripeljal zopet nazaj v Ljubljano. Odslej pa bo spomin na tega velikega cerkvenega skladatelja lepši, popolnejši in tudi — hvaležnejši. B. V.

Mariborski sport

RAPID : PRIMORJE II. 4:4 (3:1).

Maribor, 11. junija.

Danes je gostovalo v Mariboru drugo moštvo ASK Primorje. Nastopilo je v prijateljski tekmi proti tukajšnjemu Rapidu. Sicer je poslalo Primorje v Maribor svoje rezervno moštvo, ki se je pa dobro odrezalo, ker je igralo proti Rapidu z neodločnim rezultatom. Po poteku igre bi bila morda upravičena Rapidova zmaga. Zlasti v prvem polčasu so domačini prevladovali in stalno ogrožali primorjansko svetišče.

V celoti pa je zapustilo moštvo Primorja zelo ugoden vtis. Igralo je z elanom in požrtvovalnostjo in kar je glavno, zelo fair. Edino izjemo je tvoril morda Slamič, ki je igral precej ostro. Najboljša je bila napadalna vrsta Primorja, dočim krilska in obrambna vrsta nista povsem zadovoljili.

Rapid je nastopil s tremi rezervami. V prvem polčasu je povsem ustrežal. Pokazal je lepe kombinacije ter gospodaril na igrišču. V drugem polčasu je Rapidova enajstorka hudo odpovedala, zlasti obramba je oslabila, pa tudi krilska vrsta je klonila. Na ta način je bila dana možnost, da so gostje v razmeroma kratkem času izenačili precejšen naskok Rapidovega moštva, kar je bilo tem lažje, ker je tudi Rapidova napadalna vrsta izgubila vsako orientacijo na igrišču ter ni znala izrabi povsem zrelih situacij pred nasprotnikovim golom.

Sodil je gosp. Mohorko v splošnem dobro.

V predtekmi sta se srečali mladini Maribora in Rapida. Tekma je končala neodločeno 1:1 (0:0). Sodil je gosp. Kopic.

GRAZ : CELJE 5:2.

Danes dopoldne je gostovala enajstorka SK Graz : SK Celje in je zmagala s 5:2 (3:2). Gostom se je poznala utrujenost in niso pokazali onega, kar smo pričakovali od njih po rezultatih v Mariboru in Ljubljani. Celje pa je odigralo eno najboljših tekem v tej sezoni.

Popoldne je bila na igrišču pri Skalni kleti prvenstvena tekma med SK Olimpom in SK Laškim. Rezultat je bil 3:0. Zmaga je bila zaslužena. V predtekmi med rezervama SK Atletik in SK Jugoslavija je zmagala rezerva Atletika z rezultatom 5:1.

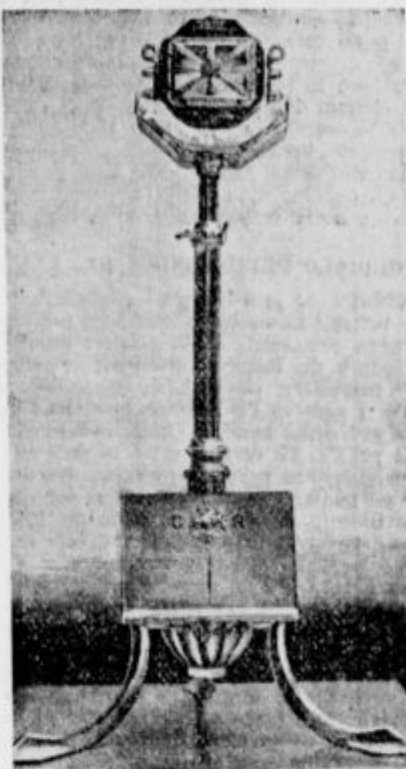
Romunija : Jugoslavija 5 : 0

Bukarešt, 11. jun. l. Za današnje nogometno tekmo med Romunijo in Jugoslavijo za balkansko prvenstvo je vladalo ogromno zanimanje. Že večeraj so bile vse vstopnice razprodane. Romuni so igrali od vsega početka zelo surovo, tako da so bili že v prvem polčasu trije jugoslovanski igralci ranjeni. Prvi polčas je končal z rezultatom 5 : 0 za Romunijo. S svojo surovo igro so Romuni ta rezultat obdržali tudi v drugem polčasu.

Pariz, 11. jun. AA. Na avtodromu v Monthleryju je bila danes mednarodna dirka za veliko darilo francoskega avtomobilskega kluba. V začetku se je dirke udeležilo 19 dirkačev. V 37. krogu je Etancelin še zmerom vodil pred Camparijem s 37 sek. Pri 39 krogu je Campari zmanjšal razdaljo pred prvim na 23. sek. Na kraj dirke mu je pa končno uspelo premagati Francoza Etancelina za malenkost in s tem osvojiti veliko darilo francoskega avtomobilskega kluba za l. 1933.

Izpraševalna komisija za pravosodni državni izpit

Minister za prosveto je pri izpraševalni komisiji za pravosodni državni izpit v Ljubljani imenoval: za predsednika g. dr. Dolenca Metoda, rednega vseuč. profesorja; za I. podpredsednika g. dr. Škerlja Milana, rednega vseuč. profesorja; za II. podpredsednika in hkrati izpraševalca g. dr. Tekavčiča, odvetnika; za člane izpraševalce pa gg. dr. Eberla Erika, sodnika apelacijskega sodišča, dr. Gabra Milka, sodnika apelacijskega sodišča, dr. Sajovica Rudolfa, sodnika apelacijskega sodišča, dr. Mundo Avgusta, namestnika višjega drž. tožilca, dr. Tominška Frana, odvetnika, in dr. Šviglja Antona, odvetnika, vse iz Ljubljane.

Zlat mikrofon, pred katerim bo angleški kralj danes odprl svetovno gospodarsko konferenco v Londonu. Konferenca se bo udeležilo 67 držav, ki so odposlale v London okoli 2000 odposlancev; med temi je okoli 100 ministrov.

Senzacija na gospodarski konferenci

Moskva, 11. jun. tg. Z ozirom na svetovno gospodarsko konferenco, ki se začne jutri v Londonu, sporoča moskovski radio, da bo prišlo med zasedanjem konferencie do sestanka med ameriško delegacijo in ruskim zunanjim ministrom Litvinovim. Temu razgovoru pripisujejo politiki ogromno važnost, ker se v ameriški javnosti posebno v zadnjih dnevih živahno razpravlja o zblizanju med Rusijo in Ameriko. To bo med Ameriko in Rusijo po 15 letih prvi razgovor.

Prieto odklonil

Madrid, 11. junija. tg. Bivši minister socialne politike Prieto, ki je v soboto dobil nalogo, da sestavi novi kabinet, je v nedeljo sporočil, da ta nalogo odklanja. Predsedniku republike je svetoval, naj da mandat za sestavo vlade zopet dosedanjemu ministrskemu predsedniku Azani. Pričakovati je pa, da bo predsednik republike poklical k sebi voditelja radikalov Lerouxa, da sestavi novo vlado. Dvomljivo je, ali bo Leroux sprejel ta mandat. Kriza je tudi četrti dan še popolnoma nerešena.

Aretacija vohunov

Belgrad, 11. jun. AA. Belgrajski policija je te dni prišla Luja Mitica, podpolkovnika v pokoj, bivšega oficirja avstro-ogrske vojske, ki je vohunil v korist dveh sosednih držav.

Pri njem je našla kompromitirajoče gradivo, priznal pa je tudi že sam, da je zadnji dve leti opravljal vojaško obveščevalno službo za ti dve državi.

V zvezi s tem je dalje ugotovila, da so ga pri tem podpirali Karlo Lalič, polkovnik v pokoj, Nane Strajher in Avgust Furlani, kapetana v pokoj, vsi trije bivši oficirji avstro-ogrske vojske, ter Kamilo Serragli, trgovec, in Admondo Weiss, knjigotrdlec, tuja državljana, oba iz Dubrovnika. Vsi so priznali krivdo in so izročeni državnemu sodišču za zaščito države zaradi nadaljnjega sodnega postopanja.

Claudio Treves umrl

Pariz, 11. jun. AA. Snoči je umrl bivši italijanski poslanec Claudio Treves. V italijanskem parlamentu je zastopal milansko mesto. Spadal je med voditelje italijanskega socializma. V Parizu je dolgo vrsto let urejal list »La Liberté«, glavno glasilo italijanske protifašistične koncentracije. Podlegel je prsni angini.

Slov. cerkveni koncert v Belgradu

Belgrad, 11. junija. l. Cecilijansko pevsko društvo župne cerkve Kristusa Kralja v Belgradu je priredilo snoči v župni cerkvi cerkveni koncert, ki je dobro uspel. Na sporedu so bile skladbe slovenskih skladateljev Kreka, Premrla, Sattnerja, Klemenčiča in Kimova. Cerkveni zbor je še izvajal Bachovo »Ave Maria« in Credo iz jubilejne mase sv. Frančiška od Cukolija. Koncert je nastudiral gosp. Mejač, organist župne cerkve Kristusa Kralja.

Kliring s Svico odpovedan

Curich, 11. junija. l. Tukajšnji časniki poročajo, da je jugoslovanska vlada odpovedala kliringški sporazum s Svico, ki je stopil v veljavo 12. maja lanskega leta. Istočasno je izjavilo svojo pripravljenost, da takoj želi stopiti v pogajanja s švicarsko vlado radi sklenitve novih trgovinskih pogodb.

Prof. Srečko Kumar

priredi s svojimi najboljšimi učenci, gojenci zagrebške glasbene akademije klavirsko produkcijo z izredno zanimivim programom. Na sporedu so naslednji skladatelji: Dugan, Ostere, Svara, Sturm, Adamič, Matečič, I. Grbee, Ravnik, Logar, Papanopol, Kune in Slavenski. Vstop je prost proti nakupu sporeda, ki stane 3 Din in se dobi v Matični knjižarni. Produkcija se bo vršila v filharmonični dvorani točno ob 18.

